

Od Triglava do Vardarja

CENE RASTEJO, OSEBNI DOHODKI PADAJO – Po podatkih zveznega zavoda za statistiko se v lanskim desetih mesecih v primerjavi z istim obdobjem v letu 1981 osebni dohodki niso znižali zgolj v Vojvodini; medtem ko so BiH in Srbiji padli za en odstotek, na Hrvaškem in v Sloveniji za tri, v Črni gori in Makedoniji za štiri in na Kosovu za sedem odstotkov. Zanimivo je seveda tudi to, da osebni dohodki (realni) upadajo že tretje leto zapored in da so se tako v Sloveniji v zadnjih dveh letih znižali za 13 odstotkov. Hkrati s tem je pomembno tudi to, da je razkorak med najnižjimi in najvišjimi osebnimi dohodki v Jugoslaviji čedalje manjši.

• • •

MODRI VLAK – Čeprav sklep še ni dokončen, kajti o tem so govorili le na seji koordinacijskega odbora za označevanje Titovega imena in dela pri mestni konferenci SZDL Zagreb, naj bi modri vlak, s katerim je pogostokrat potoval tovariš Tito, odslej vozil na progi med Kumrovcem in Zagrebom. Dogovorjeno je, da naj bi salone v modrem vlaku preuredili za razstavo o življenju in delu predsednika Tita.

• • •

BORZA DROBNEGA GOSPODARSTVA – O borzi slišimo zgolj takrat, kadar govorimo o poslovanju gospodarstva na Zahodu. Sedaj pa vse kaže, da bo borzo drobnega gospodarstva prav kmalu dobila Ljubljana. Tako naj bi na Poljanskem nasipu ustanovili Poslovno informativni center drobnega gospodarstva. Na tem kraju naj bi slovenska industrija in drobno gospodarstvo izmenjavala informacije, kaj kdo potrebuje oziroma kaj ponuja. V informativnem centru bo tudi stalna razstava izdelkov, ki bi jih industrija ponujala v izdelavo zasebnikom ali enotam drobnega gospodarstva. Naj zapišemo še nekaj o začetnih težavah tega centra oziroma borze: podpisniki sporazuma, s katerim bodo ustanovili center, bodo za začetek združili tri milijone dinarjev, še letos pa naj bi se borza začela sama vzdrževati.

• • •

GOSPODARSKA STATISTIKA – Po dosedanjih ugotovitvah že 21 let jugoslovansko gospodarstvo ni doseglo tako pičlega povečanja blagovnega izvoza in 27 let jugoslovanski blagovni uvoz ni padel tako silovito kot lani. Tako je izvoz blaga narasel za 0,7 odstotka, uvoz blaga pa je bil v primerjavi z letom 1981 manjši za osem odstotkov. Lani je največ izvozila Srbija (26,6 odstotka), zatem Hrvaška (21,9) in Slovenija (19,9 odstotka). Zanimivo je, da so več kot predlani izvozili v Sloveniji (za 2,7 odstotka), BiH in še Makedonija, medtem ko v drugih republikah oziroma pokrajinah blagovnega izvoza niso povečali. Morda je ob drugih dokaj nerazveseljivih podatkih bolj pomembno to, da je lani jugoslovanski izvoz na konvertibilne trge narasel za 2,7 odstotka in da so k temu pripomogle skoraj vse republike in pokrajini (razen Makedonije in Kosova). Naj povemo še, da je Slovenija ohranila vodilno vlogo v jugoslovanskem konvertibilnem izvozu.

• • •

ZNANOST V JUGOSLAVIJI – Predlani je bilo v Jugoslaviji približno 25 tisoč raziskovalcev in znanstvenikov. Ti so porabili približno 1,3 odstotka družbenega proizvoda, vendar je bil pri tem dosežen sorazmerno skromen napredek pri uvajanju novih in izpopolnjevanju že znanih tehnologij. Kljub temu, da je denarja tudi za razvoj raziskovalne dejavnosti vedno manj, bi lahko po sedanjih načrtih imeli pri nas do leta 2000 nekako 40 tisoč znanstvenikov, kar bi pomenilo, da bi za njihovo dejavnost porabili dva odstotka bruto družbenega proizvoda.

• • •

SLOVENC V JLA – Vojaški poklic Slovincem menda nikoli ni bil preveč »pri roki« in to dokazujejo tudi zadnji podatki o zastopanosti Slovincem v vrstah naše armade. V prebivalstvu SFRJ so Slovenci zastopani z 8,2 odstotka, v JLA pa jih je glede na želje po enaki zastopanosti vseh narodov in narodnosti le 2,8 odstotka. Trenutno manjka 2500 slovenskih starešin, kaže pa, da tudi v prihodnje ne bo bolje.

• • •

DRAŽJA TELEVIZIJSKA NAROČNINA – Slovenska sredstva javnega obveščanja se že nekaj časa srečujejo z materialnimi problemi. Prav zaradi tega so se delegati skupščine RTV Ljubljana strinjali s predlagano podražitvijo naročnine za 60 dinarjev. Seveda so ob tem nekaj več povedali tudi o kakovosti RTV programov in ugotovili, da se je prav zaradi denarnih težav nekoliko poslabšal predvsem televizijski program, vendar so poudarili, da je treba načrtovani program obdržati v planiranem obsegu. Hkrati so še povedali, da RTV res ponudi svoj programski načrt v javno razpravo vsako leto, toda zdi se, da se vsako leto ponavlja nekaj pripomb, ki pa jih kasneje nihče ne upošteva.

Pomoč hišni samoupravi

V pretekli številki glasila »Dogovori« smo poskušali pojasniti pravice in obveznosti ali pristojnosti hišne samouprave in druge pomembne novosti novega zakona o stanovanjskih razmerjih, ki najbolj prizadevajo samoupravo in urejajo tudi odnose v hišah samih. Z današnjim prispevkom pa to tematico nadaljujemo s tem, da izpostavimo samo najpomembnejše novosti.

Rok za izselitev nezakonito vseljenega stanovalca

Pomembno je podaljšanje enoletnega na dveletni rok, v katerem mora stanovanjski organ izdati pravnomočno odločbo o izselitvi osebe, ki se je nezakonito vselila v stanovanje. V roku dveh let je dopustna tudi vložitev izpraznitvenega predloga proti nezakonito vseljeni osebi pred sodiščem združenega dela oziroma izpraznitvena tožba pred rednim sodiščem.

Vzdrževanje stanovanj

V skladu z zakonom o stanovanjskem gospodarstvu pa je poudarjena odgovornost skupnosti stanovalcev in stanovanjske skupnosti za vzdrževanje stanovanj v družbeni lastni. V 53. členu je predvidena pristojnost sodišča združenega dela za ugotovitev nujnosti popravila družbenega stanovanja (za lastniško stanova-

nje je še naprej pristojno redno sodišče v nepravdnem postopku).

Odpoved stanovanjskega razmerja in nadaljnja pravica uporabe

Glede odpovedi ni bistvenih sprememb. Ne bo pa več potrebna oziroma mogoča odpoved stanovanjske pogodbe, pač pa odpoved stanovanjskega razmerja, ker zakon načeloma ne pozna sklenitev stanovanjskih pogodb.

Še vedno je možna odpoved iz tako imenovanih krivdnih razlogov (neplačevanje stanarine, uporaba stanovanja v nasprotju s splošnimi akti itd.).

Pomembno novost predstavlja odločba 58. člena. Ta določa, da stanovanjsko razmerje preneha že po samem zakonu, če so imetnik stanovanjske pravice in uporabniki stanovanja nehali uporabljati stanovanje in brez presledka več kot 6 mesecev niso več stanovali v njem, ne glede na to, ali so

bili takrat v državi ali tujini, ali če je stanovanje v celoti oddano podstanovalcem ali če uporablja stanovanje oseba, ki po zakonu ni uporabnik stanovanja. V tem primeru je bila doslej potrebna izpraznitvena tožba. V teh primerih pa odslej dalje takim osebam ne pripadajo niti najpotrebnejši prostori.

Povsem novo je določilo vsebovano v 59. členu zakona. Z njim je dana pravica odpovedi stanovanjskega razmerja proti imetniku stanovanjske pravice, če se število uporabnikov stanovanja zmanjša tako, da površina dvakratno presega površino določeno s stanovanjskimi normativi stanodajalca. Stanodajalec lahko vložil odpoved potem, ko je imetniku dodelil drugo spremenjenim okoliščinam primerno stanovanje. Stroške preselitve plača stanodajalec, ker gre pač za njegov interes.

Pri obravnavanju odpovedne tožbe proti imetniku stanovanjske pravice, ki ima v lasti primerno stanovanje ali stanovanjsko hišo, je sodišče po 60. členu pooblaščen, da potrdi odpoved stanovanjskega razmerja in samo določi izpraznitveni rok upoštevaje vse okoliščine v primeru, da hiša še ni dograjena. Ustrezna določba 65. člena dosedanjega zakona tega ni dopuščala.

(nadaljevanje in konec prihodnje)

NUJNI POSEGI

Sekire na grajskem hribu

Vsa povojna leta se nihče ni vtikal v grajsko pobočje, jemali smo ga takšnega, kakršen je bil: dvije poraščen in od daleč prijetno zelen. Zdaj pa so ga strokovnjaki vzeli pod drobnogled, kajti zgodilo se je, da je nenadoma priletela ogromna skala kar na streho pod seboj, druga pa na dvorišče ene od stavb pod gradom. Hrib je opozoril nase, kajti načela ga je erozija, drevesa pa so se začela nagibati, trohneti in sušiti. Tako je s celotnim pobočjem od vhoda v predor pod Gradom pa vse naokoli hriba do izhoda iz predora. Nekaj je potrebno storiti, da bodo prebivalci pod njim varni.

»Seveda pa ne gre, da bi pobočje kar oskubili do golote in mu pobrali prijetno in koristno zeleno odejo,« je dejal Jože Avsec, vodja strokovne službe pri komunalni skupnosti naše občine, »marveč smo zadevo strokovno preučili.«

Prve sekire bodo zapele že marca, ko bo na pobočju padlo kar 159 dreves, ki so suha, trhla ali pa se nevarno nagibajo navzdol in ogrožajo prebivalce pod Gradom.

»Ker je vmes veliko zdravega mladega drevja, bodo rane kmalu zaceljene. Kjer pa bodo nastale le prevelike gole luknje, pa bomo posadili novo drevje,« je obljubil v imenu tozda »Rasta«, katerega delavci se bodo lotili dela ob pomoči nekaterih delavcev in mehanizacije drugih delovnih organizacij, ki so vajene takšnih posegov v strmini.

Strokovnjaki že pripravljajo dokumentacijo za ta dela, ki naj bi tudi letos prišla na vrsto. Nazadnje, ko bo pobočje lepo očiščeno, na novo zeleno in utrjeno, se bodo delavci lotili še grajskih poti, odvodnih kanalov in osvetlitve. To naj bi bil tudi eden od korakov na poti k vsesplošni obnovitvi našega Gradu, ki nikakor ne more in ne more zadihati. V grajsko pobočje se bodo namreč morale zariti tudi nove vodovodne cevi, nova kanalizacija, plinovod in še kaj. To bodo speljali od Podtranče navzgor.

Skratka, letos bomo Ljubljanci imeli občutek, da se Gradu le obetajo lepši časi, četudi bo šlo le za pobočje, za katerega si marsikdo ni mislil, da je tako hudo zanjim. Račun najbrž ne bo majhen; vsako zanemarjanje običajno drago stane. Pa ne jezite se, če bodo padala vaša priljubljena drevesa – saj zdaj veste za vzrok.

A. ADAMIČ

Grajsko pobočje je načela erozija, pa tudi staro in posušeno drevje je odveč. Potrebno bo veliko truda, da ga bomo spravili v stanje, ko ne bo ogrožalo prebivalcev pod njim.

Platane na Vilharjevi so padle

Vilharjeva ulica je prava puščava v primerjavi z drugimi ulicami v naši občini, saj je že dolga leta predmet razprav, čemu vsemu bo služila v bližnji bodočnosti. Pred kratkim so jo oskubili še prelepi platani, ki so edine krasile to pusto ulico. Vendar so bile prelepe samo na pogled, saj so bile že napol suhe in trhle pa so morale pasti pod sekiro delavcev »Rasta«. Na žalost okoliških prebivalcev pa tudi drugih jih niso zamenjali z novimi, češ da se ne splača. Po letu 1985 naj bi se sem zarili buldožerji in začeli pripravljati teren za novo avtobusno postajo in še kaj drugega, saj je sedanja avtobusna postaja že prava nadloga za ljubljanski osrednji prometni voz. Tako je Vilharjeva ulica namenjena za vse kaj drugega kot za drevored sredi mesta. Čaka jo še velika vloga.

A. A.